

FarmTest - Er såsæd bejdsset på mobile anlæg lige så god som indkøbt såsæd?

- afsluttet farmtest

En FarmTest hos to maskinstationer, som udfører bejdsning af såsæd hos landmænd, har vist, at udstyret har været i stand til at udføre en tilfredsstillende bejdsning .

Baggrund

Der er en del landmænd, som anvender eget korn til udsæd. Det kan skyldes, at de kender sorten og vil spare omkostningerne i forhold til den noget højere pris ved indkøb af certificeret såsæd.

Hvis man vil være sikker på et lige så godt udbytte, som der kan opnås med certificeret såsæd, skal kvaliteten af den hjemmebejdsede såsæd være lige så god.

For at vurdere kvaliteten af den hjemmebejdsede såsæd er der i eftersommeren 2008 lavet en FarmTest af to mobile såsædsanlæg.

Metode

FarmTesten er gennemført hos landmænd, der anvender maskinstation med mobile såsædsanlæg til rensning og bejdsning af eget korn til udsæd. Der er udtaget prøver af den færdige vare for analyse for bejdsningens kvalitet.

Bejdsekvaliteten er undersøgt af Plantedirektoratet.

Beskrivelse af udstyr

Maskinstation 1 har opbygget sit rens- og bejdseudstyr på en vogn, som flyttes rundt med traktor. Traktoren er forsynet med elgenerator, som forsyner anlægget med strøm.

Kornet fyldes i en tragt i den ene ende af vognen. Herfra transporteres det til en Kongskilde soldrenser med roterende solde. Urenheder opsamles i en storsæk, og de frarensede små kerner mv. opsamles i en anden storsæk. Den rensede vare transporteres herefter over en gennemløbsvægt til bejdseren, hvor en række dyser sprøjter bejdsemidlet på kernerne.

Figur 1. Bejdseudstyr hos maskinstation 1 er monteret på en påhængsvogn.

Figur 2. Renser og bejdser hos Maskinstation 1.

Den færdige såsæd transporteres med kornsnegl til en vogn.

Maskinstation 2 har opbygget udstyret på en lastvogn. Der er en dieselgenerator, som leverer strøm til hele anlægget. En kornsuger suger kornet fra lageret til en Damas soldrenser med plane sold. Det rensede korn bliver herefter sorteret i to triører. I den ene sorteres bl.a. små og knækkede kerner fra. I den anden triør renses overstørrelses kerner fra. Det frarensede materiale blæses ud til en cyklon, hvor det kan opsamles i vogn eller storsække. Den rensede vare transporteres over en gennemløbsvægt til bejdseren, hvor bejdsevæsken forstøves af en "spinning disc" og blandes med kornet i en børstesnegl. Den færdige vare kan afleveres løst i en vogn eller i storsække.

Figur 3. Rense- og bejdseudstyr hos maskinstation 2.

Figur 4. Bejdseudstyret på Maskinstation 2 er monteret på en lastbil.

Resultater

Der er gennemført analyser af to prøver af vinterhvede og én prøve af vinterbyg. Bejdsekvaliteten er undersøgt af Plantedirektoratet ved hjælp af en bio-assay metode, som er designet til undersøgelse af bejdsemidlet. Ved undersøgelsen er de indsendte prøver sammenlignet med kontrolprøver bejdet i laboratoriet.

I nedenstående tabel vises resultaterne af de undersøgelser, der er gennemført.

For hvedens vedkommende var der fra begge anlæg god overensstemmelse med den ønskede dosering og den aktuelle dosering. Midlerne var ensartet fordelt på kernerne.

For vinterbyggens vedkommende var der doseret med for stor mængde i forhold til den tilstræbte dosering. Midlet var ensartet fordelt på kernerne.

Tabel 1. Resultater af FarmTest af såsæd, som er bejdet på mobile anlæg.

	Maskinstation 1	Maskinstation 2	
	Hvede	Vinterbyg	Hvede
Tusindkornsvægt, g	46,0	38,5	44,8
Bejdsemiddel	Sibutol LS 280	Fungazil A	Sibutol LS 280
Dosering	100 ml/hkg	100 ml hkg	80 ml/hkg
Bejdsekvaliteten	God	God	God
Dosering	God	For stor dosering	God

Det ses, at bejdsekvaliteten har været fuldt tilfredsstillende. Til sammenligning kan det oplyses, at Plantedirektoratet har undersøgt 584 prøver af certificeret såsæd, og der fundet 5 (0,9 %) prøver med mangelfuld bejdsning.

Forædlerafgift

Der skal jvf. nedenstående betales forædlerafgift, når man anvender eget udsæd. Det er dog således, at den enkelte landmand kan nøjes med at betale halv afgift i forhold til certificeret såsæd. Det vil i praksis betyde, at der skal betales mellem ca. 20 og ca. 24 kr. per hkg for vinterhvede og vinterbyg. For raps er afgiften omkring 25 kr. per kg rapsfrø.

Alle bedrifter over 17,6 ha skal ifølge lovgivningen betale licensafgift for nyhedsbeskyttede sorter ved benyttelse af hjemmeavlet udsæd.

Sammenslutningen af Danske Sortsejere har sammen med Dansk Landbrug indgået en aftale, der fastlægger rammerne for opkrævning af denne licensafgift i Danmark.

Ifølge den danske bekendtgørelse må afgiften på hjemmeavlet udsæd ikke overstige 50 % af afgiften for certificeret sædekorn.

Se i øvrigt <http://www.sortsejere.dk/hjemmeavlet/>

Forfatter
Planter & Miljø

Landskonsulent
Michael Højholdt
Erhvervsøkonomi
mih@seges.dk

Af samme forfatter

FarmTest af rotorudjævner til græs,
helsæd og majs
03.10.16

FarmTest om etablering af vintersæd
18.03.14 [↗](#)

FarmTest af kameraer til overvågning af
maskiner
01.03.12 [↗](#)

FarmTest om etablering af vårsæd
13.01.12 [↗](#)

FarmTest om radrensning i majs og
vinterraps
18.03.11

[Vis alle](#)

